

Mieszko II – król Polski r. Kryzys monarchii wczesnopiastowskiej

Uczeń

pozna i zrozumie:

- okoliczności przejęcia władzy przez Mieszka II;
- przyczyny zewnętrzne i wewnętrze kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej;
- przyczyny i skutki najazdów państw sąsiednich na Polskę, w tym straty terytorialne;
- przyczyny buntu ludowego;

dokona analizy

- źródeł historycznych;

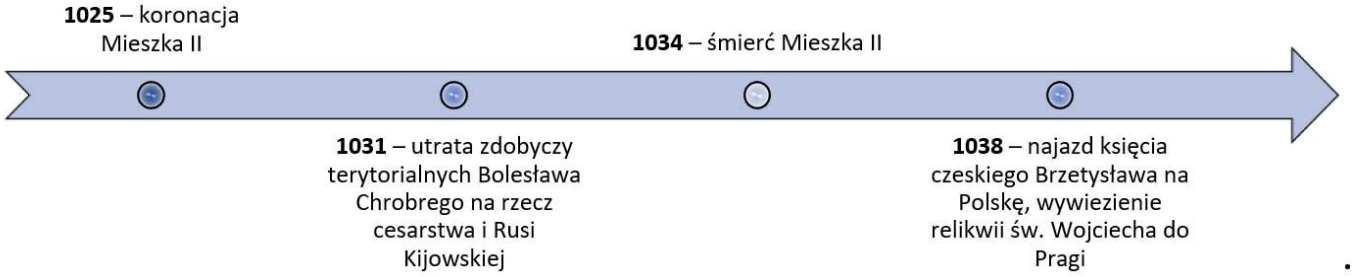
oceni

- koszty polityki zagranicznej pierwszych Piastów;
- szanse i zagrożenia, które niesie ze sobą podejmowanie interwencji w wewnętrzne sprawy sąsiednich państw.

Mieszko II – król Polski r. Kryzys monarchii wczesnopiastowskiej

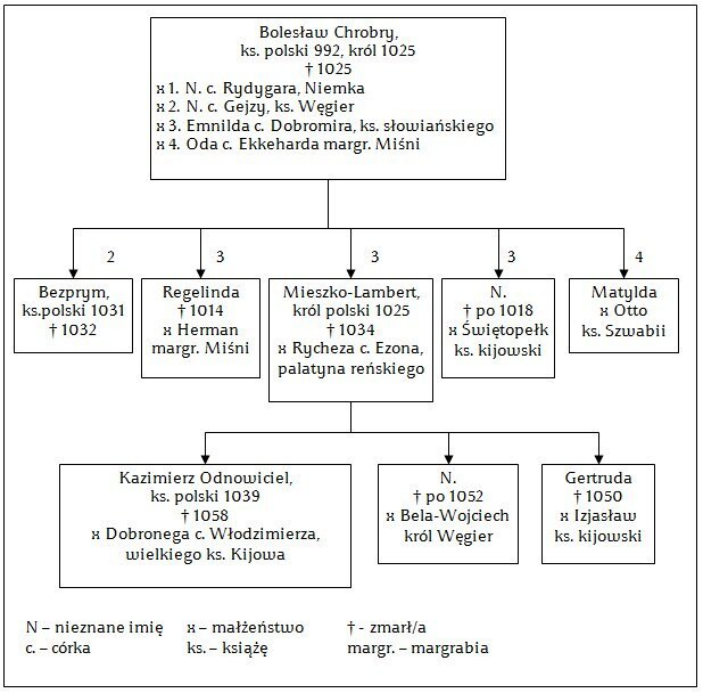
Oś czasu:

Mieszko II koronował się tuż po śmierci ojca brata Bolesława Chrobrego w **1025** roku. i zgodnie z życzeniem swego ojca. Tron jednak powinien przypaść jego starszemu bratu - Bezprymowi, który był synem pierwszej żony Bolesława Chrobrego, księżniczki węgierskiej. Pominięcie go przy sukcesji tronu budziło sprzeciw części możnych i samego księcia Bezpryma. Mieszko II mógł więc spodziewać się powstania wewnętrznej opozycji. Społeczeństwo polskie było zmęczone ustawicznymi wojnami, wzrosły także podatki na Kościół (tzw. dziesięcina - dziesiąta część plonów) w związku z rozwojem polskiej organizacji kościelnej. Niezadowoleni z tego faktu byli zwolennicy dawnej pogańskiej wiary. Sytuacja wewnętrzna oraz zewnętrzna była niekorzystna. Młody król kontynuował agresywną politykę ojca. Niestety nie miał żadnych sojuszników. Niemcy, Czechy, Węgry i Ruś dążyły do odzyskania ziem zdobytych przez Chrobrego.

> **Polecenie 1**
>
> **Na podstawie tablicy genealogicznej Piastów oraz Kroniki polskiej Galla Anonima wykonaj ćwiczenia.**

Tablica genealogiczna Piastów [fragment]

Gall Anonim, Kronika polska [fragment]

Skoro tedy wielki Bolesław zszedł z tego świata, tron objął syn jego, Mieszko, który już za życia ojca pojął za żonę [siostrzenicę] cesarza Ottona III, z której spłodził Kazimierza odnowiciela Polski. Ten zaś Mieszko był zacnym rycerzem, wiele też dokonał dzieł rycerskich, których wyliczanie za długo by trwało. On też stał się przedmiotem nienawiści dla wszystkich sąsiadów, a to skutkiem zawiści, jaką żywili dla jego ojca [...]. Opowiadają, że Czesi schwytali [go i wyrządzili krzywdę], za to, że król Bolesław, jego ojciec, podobną im wyrządził krzywdę, oślepiwszy ich księcia, a swego wuja [Bolesława III Rudego w 1003 r.]

Ćwiczenie 1

Który z synów Bolesława Chrobrego powinien objąć władzę w państwie po jego śmierci?

Uzupełnij

Ćwiczenie 2

Jakie znaczenie polityczne miało małżeństwo Mieszka II?

Uzupełnij

Ćwiczenie 3

Mieszko II był

- [ ] synem Bolesława Chrobrego oraz księżniczki węgierskiej
- [ ] synem Bolesława Chrobrego oraz Emnildy
- [ ] synem Bolesława Chrobrego oraz Ody

Ćwiczenie 4

Jak nazywała się żona Mieszka II i skąd pochodziła?

- [ ] Rycheza II, pochodziła z Czech
- [ ] Regelinda, pochodziła z Moraw
- [ ] Rycheza II, pochodziła z Niemiec

Polecenie 2

Przyjrzyj się poniższej miniaturze i wykonaj ćwiczenia.

Miniatura. Księżniczka szwabska Matylda i Mieszko II

Ćwiczenie 5

Co wręcza Mieszkowi II księżniczka szwabska Matylda? Czego wyrazem może być ten podarunek?

Uzupełnij

Praca z mapą

Polecenie 3

Zapoznaj się z mapą a następnie wykonaj ćwiczenia.

Mapa. *Kryzys monarchii piastowskiej*, CARTE wlaczpolske.pl

Ćwiczenie 6

Oceń prawdziwość zdania. Zdobyte przez Bolesława Chrobrego ziemie były trwałymi nabytkami terytorialnymi.

- [ ] fałsz
- [ ] prawda

Ćwiczenie 7

Wskaż prawidłowe odpowiedzi.

Królestwo Polskie pod rządami Mieszka II utraciło na rzecz: 1. Królestwa Czeskiego Morawy Słowację 2. Królestwa Węgierskiego Morawy Słowację 3. Królestwa NiemieckiegoŁużyce MilskoLubusz 4. Księstwa Kijowskiego Grody Czerwieńskie SanokWołyń.

Gall Anonim, Kronika polska [fragment]

Tymczasem królowie i książęta sąsiedni, każdy od swej strony, gnębili Polskę i do swego władztwa każdy przyłączał miasta i grody graniczne [...]. I choć tak wielkie krzywdy i klęski znosiła Polska od obcych, to jeszcze [...] dręczona była przez własnych mieszkańców.

Albowiem niewolnicy powstali na panów [...] sami się do rządów wynosząc [...]. Nadto jeszcze, porzucając wiarę katolicką [...] podnieśli bunt przeciw biskupom i kapłanom Bożym i niektórych [...] mieczem zgładzili, a innych [...] ukamienowali.

Kosmas, Kronika Czechów [fragment]

Książę Brzetysław wtargnął do polskiej ziemi owdowiałej po swoim księciu i nieprzyjacielsko ją napadł [...] rzeziami, rabunkami, pożarami pustoszył, obronne miejsca siłą zdobywał. [...] Przybyli do metropolitarnego Gniezna, gdzie w owym czasie [...] spoczywał najdroższy skarb, to jest ciało najbardziej błogosławionego Wojciecha męczennika. Czesi [...] żądali wydania im samych tylko drogich szczątków świętego ciała. [...] Z całym świętym ciężarem przybyto do Czech [...] na stu wozach wieźli olbrzymie dzwony i wszystek skarb Polski, za nim postępował niezliczony tłum znakomitych mężów, z rękami skrępowanymi żelaznymi prętami i zdławionych obręczami na szyję.

Kosmas – czeski kronikarz, żył na przełomie XI i XII w.

Ćwiczenie 8

Dlaczego Mieszko II poniósł klęskę w walce z przeciwnikami w 1031 r.?

Uzupełnij

Ćwiczenie 9

Wskaż skutki najazdu na ziemie polskie księcia czeskiego Brzetysława I.

- [ ] zniszczenie Wielkopolski
- [ ] wywiezienie cennych relikwii świętego Wojciecha
- [ ] zabranie od niewoli część ludności Polski
- [ ] przyłączenie Śląska do Czech

Ćwiczenie 10

Dlaczego najazd księcia czeskiego Brzetysława spowodował utratę przez Gniezno arcybiskupstwa?

Uzupełnij

Ćwiczenie 11

Skutki kryzysu państwa polskiego w I połowie XI wieku.

terytorialne		polityczne

Praca domowa

Przygotuj głos w dyskusji dlaczego państwo polskie przeżywało trudności po śmierci Bolesława Chrobrego?

Ćwiczenie 12

Wypełnij tabelę przedstawiającą zewnętrzne i wewnętrzne przyczyny kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej po śmierci Bolesława Chrobrego. Wzorzec tabeli do uzupełnienia. Odpowiedzi nie są sprawdzane automatycznie.

Zewnętrzne przyczyny kryzysu monarchii		Wewnętrzne przyczyny kryzysu monarchii

Dla zainteresowanych

Polska po śmierci Bolesława Chrobrego

Od ekspansji do upadku władzy pierwszych Piastów